

Розділ I

Людина сама творить собі славу

Щиро кажучи, містер Хангертон, її батько, являв собою найбезтактовнішу особу у світі й нагадував більше какаду, а не людину — якийсь неохайний, пухнатий, пелехатий; щоправда, був він людиною незлою, та надзвичайно самозакоханою. Гадаю, мало що могло відштовхнути мене від Гледіс, коли б не сумна перспектива отримати такого тестя... Він, напевне, був переконаний, що я приходжу до них тричі на тиждень із єдиною метою — порозкошувати його товариством і зокрема поговорити з ним про біметалізм¹. До речі, саме в біметалізмі містера Хангертона вважали великим авторитетом.

Того вечора я цілу годину, а може, й більше, уважно слухав його цокотання про погані та хороші гроші, про те, як погані гроші витискають хороші гроші, про умовну вартість срібла, про знецінення рупії² та про справедливі вексельні курси.

¹ Біметалізм — використання двох благородних металів (найчастіше це срібло та золото) для чеканки монет, що використовуються як гроші. (*Тут і далі прим. ред.*)

² Рупія — в Індії та деяких інших країнах — назва грошової одиниці, а також срібна і золота монета відповідної вартості.

— Уявіть лиш, — із завзяттям скрикнув він, — що буде, коли всі борги в світі примусять сплатити, і сплатити негайно? Що ж тоді станеться за сучасної системи?

Я — годі й сумніватися — відповів, що особисто для мене це означатиме цілковите руйнування всього світу. Після цих моїх слів він схопився зі стільця, дорікнув мені моєю повсякчасною легковажністю, заявив, що вона унеможливорює будь-які серйозні розмови між ним та мною, і побіг одягатись до масонських зборів.

Нарешті ми з Гледіс лишилися на самоті. Настав рішучий момент. Цілий вечір я почувався, наче солдат напередодні битви, — мій розум коливався в передчутті чи то близької перемоги, чи то нечуваної поразки.

Гледіс сиділа біля вікна мовчки, малиново-червона завіса виразно відтіняла її гордий делікатний профіль. Яка вона була гарна! І яка далека! Ми були друзями, давніми, щирими друзями. Та я ніколи не міг вийти за межі тієї приязні, що однаково могла б існувати між мною й будь-яким іншим моїм товаришем, будь-яким репортером із «Дейлі-газетт», — приязні відвертої, щирої, але цілком позбавленої тілесного тяжіння. Моя свідомість мимоволі повстає проти жінки, занадто відвертої зі мною. Чоловікові не надто приємно, коли жінка поводить ся з ним, як із товаришем. Там, де виникає почуття, неминуче з'являються і полохливість, і замішання — спадщина старих розпусних часів, коли кохання та насильство часто крокували

пліч-о-пліч. Нахилена голова, очі, що уникають зустрічі з твоїми очима, уривчастий голос, боязка посмішка — ось що можна назвати яскравими ознаками кохання. І аж ніяк до них не належать відвертий погляд та щирі відповіді. Протягом свого короткого життя я встиг переконатися в цьому. Хоча, може, я успадкував це переконання як історичну пам'ять, що її людство пихато охрестило інстинктом.

Гледіс мала всі жіночі чесноти, які так подобаються чоловікам. Мабуть, декому вона могла б здатися холодною й нечулою, але то була цілковита брехня. Ніжна шкіра, смаглява, майже як у східних жінок; волосся кольору воронячого крила; величезні імлісті очі; трохи завеликі, проте чудові губи — все свідчило про її пристрасну натуру. А втім, мушу з сумом зізнатися, що до цього часу мені не вдалося завоювати її кохання. Ну, то хай буде що буде, але я мав нарешті покінчити з непевністю і сьогодні ж увечері отримати від неї відповідь. Вона, щоправда, могла відмовити мені, та краще вже бути коханцем, яким знехтували, аніж доброчесним братом.

Ось які думки кипіли в моїй голові тієї миті, коли я сам збирався припинити ніякову довгу мовчанку. Саме тоді двоє карих очей критично зиркнули на мене, і гордовита голівка захиталася з дружнім докором.

— Мені здається, Неде, що ви хочете освідчитися, і я прошу, ні, благаю: не робіть цього. Нехай усе залишається, як було, — так набагато краще.

Глибоко здивований, я присунув свій стілець трохи ближче до неї.

— Гледіс, як ви довідалися, що я маю намір сьогодні освідчитися вам?

— Хіба ж жінки не знають цього? Ви думаєте, хоч одну з нас освідчення захопило зненацька? Милій хлопчику... Розумієте, Неде, у нас із вами були такі хороші, приятельські стосунки. Шкода, що доводиться псувати їх! Невже ж вам не до вподоби, коли молодий чоловік і молода жінка розмовляють одне з одним так спокійно, як завжди розмовляли ми з вами?

— Не знаю, Гледіс. Я, бачте, можу розмовляти спокійно і з... і з начальником станції... — Сам не розумію, звідки він взявся, цей начальник, але хоч там як, він раптом виріс перед нами і розсмішив нас обох. — Та розмови з начальником станції мене анітрохи не задовольняють. Я хотів би обіймати вас, відчувати вашу голівку в себе на грудях і, о Гледіс, бажав би...

Побачивши, що я маю серйозний намір продемонструвати деякі зі своїх бажань, Гледіс підхопилася.

— Ви все зіпсували, Неде! — з докором мовила вона. — Як же буває добре та просто доти, поки не станеться *таке*. Як шкода... Невже ви не вмієте стримувати себе?

— То ж ненавмисно, — захищався я. — Це сама природа. Це — кохання...

— Може, коли кохання взаємне — коли кохають обидва, воно й виходить інакше. Я принаймні ніколи не відчувала такого потягу.

— Але мусите відчувати. З вашою вродою, з вашим серцем... Гледіс, люба, ви створені для найпристраснішого кохання! Ви мусите покохати!